

Liber quartus

Hic tunc. Primo dicitur. Animaduerto in eis. i. cognosco. quomodo casus stat esse. per
dicitur. et ita presentio si cur dixisti. et quod boetius. Est ne ulla libertas arbitrii in
hac serie casuum sibi herentium. aut fatalis catena. i. fatalis necessitas prestringit mo-
tus. i. affectus humanorum animarum. Tunc probat libertatem arbitrii esse dicens. Libertas
arbitrii est non obstare per dicta connectione casuum neque enim fuerit. i. esse poterit ulla ratio na-
turalis natura. quoniam libertas
arbitrii eadem assit. et
accipit huiusmodi natura
large pro eo quod
habet cognitionem intel-
lectuam probat autem quod
omni nature rationali in-
sit libertas arbitrii di-
cens. Illud quod potest natura
turaliter ratione. id habet
iudicium quod discernat
vniuersales. igitur per se di-
noscit. i. discernit su-
perceda et operanda. quod
autem quod iudicat opera
dum perit. i. presequitur. et
refugit illud quod est
fugendum. Quare
quod est ratio illis inest
libertas volendi et no-
lendi. propter quod sic ratio for-
mari. Dicitur quod po-
test uti ratione habet iudi-
cium cognoscendi fugien-
da et operanda. sed quod
quod iudicat operan-
dum presequitur. et quod iu-
dicat fugiendum habet re-
fugit quod est quod potest uti
ratione habet libertatem volendi et nolendi. **N**otandum quod dicit illud quod uti ratione habet iudi-
cium quod discernat vniuersales. habet dicit ad differentiam iudicij naturalis. quod est in brutis.
quod non iudicat vniuersales agendum. sed aliquid particulare. sicut ouis non iudicat de
quolibet fugiendo sed cum de lupo. et apes non habent industriam ad faciendum aliquid
operum. nisi ad fauos mellis. sed iudicium rationis est de quolibet quod agunt. **N**otandum quod
dicit quod huiusmodi rationis iudicium per se iudicat. presequendum vel fugiendum. sed enim brutum quod
dicitur cognoscit fine et ordinata in fine. sed cognoscit ea ultra per modum collationis et per
modum syllogisticum etiam homo iudicium iudicat et discernit. quod intellectus est virtus
querit supra se. **S**ed hanc non in omnibus. **H**ic ostendit probat quomodo libertas arbitrii
diuersificat in diuersis. scilicet in angelis et hominibus dicens. **H**anc. scilicet libertatem arbitrii non
est equam. i. equaliter in omnibus. quia maior est in substantiis diuinis quam in hominibus. **N**am su-

*Vide Lampertum sup 3
de anima*